

 BIS
CD-1327 DIGITAL

SUOMALAINEN KANSANLAULU

Lahden kaupunginorkesteri

Esmo Vänskä

SUOMALAINEN KANSANLAULU

1	Säkkijärven polkka	sov./arr. Osmo Vänskä	1'37
2	Karjalan kunnailla	sov./arr. Herman Rechberger	2'33
3	Seitsemän miehen voima	sov./arr. Jarkko Kiiski	3'38
4	Taivas on sininen ja valkoinen	sov./arr. Harri Ahmas	6'40
5	Kalliolle, kukkulalle	sov./arr. Herman Rechberger	2'49
	Suomalainen laulu	sov./arr. Kari Tikka	8'44
6	Niin kauan minä tramppaan		3'15
7	Tuonne taakse metsämaan		3'02
8	On neidolla punapaula		2'09
9	Yksinäinen laulu rannan	sov./arr. Jarkko Kiiski	5'45
	a) Orvon huokaus (Tääll' yksinäni laulelen)		
	b) On suuri sun rantas autius		
10	Ol' kaunis kesäilta	sov./arr. Herman Rechberger	2'53
11	Quatre Hommages	sov./arr. Juhani Raiskinen	7'14
	a) à Stravinski "Kullan ylistys (Minun kultani)"		
	b) à Kodaly "Yksi ruusu on kasvanut laaksossa"		
	c) à Bach et Co. "Hilu, hilu (Vilu)"		
	d) à Kuula "Läksin minä kesäyönä käymään"		

12	Kotimaani ompi Suomi	sov./arr. Herman Rechberger	2'32
13	Kaipaus (En voi sua unhoittaa pois) Flyygelitorvisoolo/Flugelhorn solo: Veli-Pekka Niemi	sov./arr. Jarkko Kiiski	3'08
14	Kukkuu kukkuu	sov./arr. Harri Ahmas	3'27
15	Konevitsan kirkonkellot	sov./arr. Olli-Pekka Martikainen	5'11
16	Niin minä neitonen sinulle laulan	sov./arr. Osmo Vänskä	4'21
17	Kotomaamme (Täällä Pohjantähden alla)	sov./arr. Harri Ahmas	5'30

Sinfonia Lahti

Lahden kaupunginorkesteri (Lahti Symphony Orchestra)

Konserttimestarina / leader: **Jaakko Kuusisto**

Johtaa / conducted by **Osmo Vänskä**

Kansanlaulut

Suomessa on laulettu jo kymmenentuhatta vuotta, siitä lähtien kun jää alkoi sulaa ja maan asuttaminen alkoi. Pari-kolmetuhatta vuotta sitten syntyi kalevalamittainen runolaulu, joka elää vieläkin sekä alkuperäisenä että monenlaisina sovituksina. Kolme-neljäsatua vuotta sitten valtasi alaa vähitellen uudenlainen säkeistölaulu uudenlaisine, laaja-alaisine sävelmi-neen. Tämän levyn kaikki laulut ovat syntyneet viimeksi mainitulla aikakaudella.

Lauluja syntyi vuosituhansien aikana melkoinen määrä. Laulaminen oli jokaisen perus-ominaisuus ja perusoikeus. Jokainen oli säveltäjä, runoilija ja esittäjä. Laulut syntyivät muistinvaraisesti, ilman nuotteja ja runokirjoja. Lisäksi laulut syntyivät laulamalla, itse kielestä, äidinkielestä. Ne esitettiin ilman säestystä, yksin tai yhdessä. Säestyksen aikakausi alkoi vasta vähän toistasataa vuotta sitten.

Laulut kulkivat kylästä kylään vain ihmisen mukana ja muuntuivat muistinvaraisina matkalla. Samoin vaikuttivat vuodet. Mutta muuntelu oli myös kansanlaulun estetiikan tärkeä peruspiirre: laulaja muunteli lauluaan eri esityserroilla, jopa saman esityksen eri säkeis-töissä. Laulu ei ollut ainoastaan paikallista, vaan hyvin henkilökohtaista. Kun lisäksi siihen aikaan hiljaisuus hallitsi äänimaisemaa, pieninkin korusävel kuului ja sai suuren merki-tyksen.

Muutama vuosisata sitten laulujen runoja alkoi ilmestyä kirjapainosta virsikirjoina ja arkkiveisuina. Valtaosa runoista pysyi kuitenkin muistinvaraisina. Sävelmiä ei kirjoihin painettu, ja niin niitä muunneltiin entiseen tapaan.

Suomalaista kansanlaulua on usein luonnehdittu surulliseksi, mollivoittoiseksi. Ajatus tuntuu omituiselta. Kuinka kokonaisen kansan laulu voisi olla yhdenlainen. Kysymyk-sessähän oli musiikin tärkein muoto ja sillä ilmaistaan koko elämä: hää ja hautajaiset, ilot ja surut, viha ja rakkaus, pilkka ja ylistys, usko ja epätoivo, menneisyys ja tulevaisuus.

Kansanlauluja tunnettiin säätyläispiireissä jo varhain ja Turun Akatemian illanvietoissa laulettiin sekä runolauluja että uudempia kansanlauluja jo 1700-luvulla ja 1800-luvun alussa. Laulut säilyivät kuitenkin käsikirjoituksina tai muistissa. Laajamittainen laulujen tallentaminen alkoi vasta 1800-luvun puolivälissä ja jatkuu vielä tänäkin päivänä.

Keruutyöhön osallistuivat vuosikymmenien kuluessa kaikki säveltäjät, musiikintutkijat ja muuten asiasta kiinnostuneet, myös laulajat itse. Kyseessä oli laulajien, tallentajien ja so-

vittajien, sivistysteistön ja rahvaan yhteinen hanke. Mukaan tulivat koulut ja kuorot, yksinlaulajat ja yhteislauluhetket.

Muistimusiikin aikakauden päättyessä haluttiin saada talteen ja tulevaisuuden käyttöön mahdollisimman monta laulua. Niinpä niitä on arkistoissa nuotteina ja äänitteinä kymmeniä tuhansia, julkaistuinakin pitkälti toistakymmentä tuhatta. Laulujen runoja on tallessa moninkertainen määrä.

Näistä arkistojen aarteista tunnemme itse kukin muutamia kymmeniä, jotkut useita satoja. Puolentoista vuosisadan aikana sovituksia on tehty sadoista lauluista. Luvut tuntuvat suurilta, mutta kansanlaulujen kokonaisuutta ajatellen ne tietysti ovat pieniä, pisara meressä. Silti tunnemme niitä aivan riittävästi, sillä jokaisesta laulusta avautuu omanlaisensa näköala kansanlaulujen historiaan. Siksi jokaisella laululla on myös oma tarinansa.

Eräistä lauluista on tullut muita rakkaampia. Ne merkitsevät meille suomalaisuuden syvintä olemusta. Ne ovat tärkeä yhdysside omaan historiaan: suomalaisen mielen, maiseman, tunteiden historiaan.

Elias Lönnrot, joka pitkällä matkoillaan tallentamistaan lauluista muodosteli suomalaisille kansalliseepoksen, *Kalevalan*, julkaisi 1840 lyyristen runolaulujen kokoelman, jolle antoi nimeksi *Kanteletar*. Sen esipuheen hän aloittaa: ”Hamasta ylimuistosista ajoista owat kaikki kansat maailmassa rakastaneet soittoa, laulua ja runoelmata. Soitto ja laulu ihmisellä owat ikäskun toinen, pyhempi kieli, jolla itsellensä eli muille haastelee erinäisiä halujansa ja mielensä vaikutuksia; jolla paremmin, kun tällä tawallisella jokapäiwäsellä kielellä, ilmottaa ilonsa ja riemunsa, surunsa ja huolensa, onnensa ja tyytywäisyytensä, toiwonsa ja kaipuunsa, leponsa, rauhansa ja muun olentonsa.”

Kalevalan ja *Kantelettaren* Lönnrot muodosteli runolauluista, mutta *Kantelettaren* esipuheessa ja nuottiliitteessä hän julkaisi myös uudempiä kansanlauluja. Ne olivat hänelle tuttuja lapsuuden Sammatista: ”Syntymäpaikoillani Etelä-Suomessa tuli viimeistäki joka wiides vuosi uusia lauluja entisten siaan. Entisiä uusien ilmautuessa ruwettiin wanhantapasina pitämään ja saivat unohtua. Niille uusille tuli pian sama wuoro eteen. Ainoastaan muutamia, joko aineensa taikka nuottinsa tähden muisteltiin kauemmin. Pitäjän suutarit, räätilit, sepät, nikkarit ja muut mestarusmiehet oliwat niiden lewittäjiä, usein tekijöitäki. Näytteeksi panemma tähän muutamia semmoisia lauluja.”

Uudempiä kansanlauluja julkaistiin nyt ensimmäistä kertaa. Kokoelmasta tuli suosittu

ja lauluista tehtiin monia sovituksia. Tällä levyllä tuosta kokoelmasta ovat peräisin *Läksin minä kesäyönä käymään*, jonka runo oli ilmestynyt arkikiveisuna jo 1790 nimellä *Ihana Rakkauden Weisu*, sekä *Kukkuu kukkuu*, joka oli ollut vuosisadan alkupuolella ylioppilaiden piirissä suosituimpia kansanlauluja. Fredrik Pacius oli sovittanut sen mieskuorolle jo vuonna 1835.

Kaikki Lönnrotin haluamat laulut eivät mahtuneet *Kantelettaren* nuottiliitteeseen ja niinpä hän antoi useita H. A. Reinholmille julkaistavaksi vihkosessa *Suomen kansan laulantoja pianolla soitettavia* (1849). Näin julkaistiin ensi kerran suosittu *Minun kultani kaunis on, sen suu kuin auran kukka*. Lönnrot itse oli laulanut sen omissa häissään Oulussa heinäkuussa 1849, kanteleella lauluaan säestäen. Myöhemmin sävelmä sai uudet sanat, J. Fr. Granlundin runon *Täällä pohjantähden alla*.

Ensimmäinen varsinainen kansansävelmien keruun retkikunta lähti Helsingistä Savoon ja Karjalaan kesällä 1854. Retkikuntaan kuuluivat maisteri, säveltäjä Karl Collan sekä ylioppilaat Johan Filip von Schantz ja Wilhelm Poppius. Kesän aikana he kulkivat kymmenissä pitäjissä. Seuraavana syksynä heidän löytöjään jo esitettiin pääkaupungin konserttisaleissa. Vähän myöhemmin retkikunta julkaisi saalistaan pianosäestyksellisinä sovituksina suosituissa neliosaisessa sarjassa *Valituita Suomalaisia Kansan-Lauluja*. Collanin toimittamassa kolmannessa vihkosessa (1855) oli mukana riemastuttava *Kullan ylistys*, joka alkaa sanoilla *Minun kultani kaunis on, Vaikk' on kaitaluinen*. Esitysohjeena on ”Hilpiästi”. Laulun kotipaikaksi on merkitty Wenäjän Karjalasta.

Kansakoulunopettaja F. W. Illberg kulki apurahan turvin Savon kansanlauluja keräämässä kesällä 1866. Juvalla hän sai muutamia sävelmiä muistiin pappilan rengiltä ja kestkievevarissa eräältä muurarilta. Lisäksi hän kuuli yleisesti laulettavan kaunista kansanlaulua, jonka kerrottiin löytyneen nimismies Granqvistin jälkeenjääneistä papereista. Illberg julkaisi laulun seuraavana vuonna kokoelmassa *Suomalaisia Kansan-Lauluja ja Soitelmia* otsikolla *Kaipaus*. Laulu alkaa säkeellä ”En voi sua unhottaa poijes”.

Suomen musiikkitieteen isä, säveltäjä Ilmari Krohn teki ensimmäisen tallennusmatkansa 18-vuotiaana ylioppilaana kesällä 1886. Valikoiman tallennuksistaan hän julkaisi seuraavana syksynä sovituskokoelmassa *Uusia suomalaisia kansanlauluja (Uusi Kannel Karjalasta, Soitto sointuva Savosta II)*. Kokoelman esipuheen Krohn päiväsi marraskuun 19. päivänä 1886 Leipzigin, jonne oli matkustanut opiskelemaan. Esipuheensa nuoru-

kainen päättää kuuluisiin sanoihin: ”uskallan lausua toivoni, että nämät kansan suusta lähteneet sävelet hekin puolestaan saattaisivat Suomen sivistynyttä yleisöä yhä enemmän tuntemaan ja rakastamaan kansaansa”.

Kokoelmassa oli pianosäestyksellisenä yksinlauluna Krohnin Rautalammillä muistiinmerkitsemä *Yksi ruusu on kasvanut laaksossa*. Alkuperäiset sanat eivät Krohnin mielestä soveltuneet julkaisuun ja niinpä hänen veljensä, kansanrunoudentutkija Kaarle Krohn seppitti alkuperäisen pohjalta nykyisin tunnetun runon. Useimmissa tunnetuissa kansanlauluissa oli menetelty samoin: niinhän oli tehnyt jo Lönnrot aikoinaan *Kalevalansa* ja *Kantelettarensa* kanssa.

Kokoelmassa oli myös laulu otsikolla *Toivoton*. Sen runo alkaa säkeellä ”Kulkeissani vainiolla”. Laulu ilmestyi hieman muuntuneena vuotta myöhemmin Emil Sivorin ensimmäisessä sovituskokoelmassa *Mäntyharjun Kansanlauluja* (1887). Ensimmäinen säkeistö on uudenlainen: ”Taivas on sininen ja valkoinen”. Tämäkin oli tavallista. Monet kansanlaulut ilmestyivät aluksi monenlaisina muunnelmina, kunnes vakiintuivat nykyisin tunnetun muotoonsa.

Myöhemmin Viipurin musiikkielämän keskeisimpänä vaikuttajana tunnettu Sivori oli ahkerin kansanlaulujen tallentaja. Hänen vuosisadan vaihteessa muistiinmerkitsemiensä kansansävelmien määrä on aivan omaa luokkaansa: 1146. *Mäntyharjun Kansanlauluja* -kokoelman syntyhistoria on kuitenkin poikkeuksellinen. 22-vuotias Turun Lukkari- ja Urkurikoulun oppilas oli kesällä 1886 harjoittamassa kotipitäjäänsä Mäntyharjun seka-kuoroa. Harjoitusten lomassa hän merkitsi kuoron laulajilta muistiin näiden osaamia kansanlauluja. Niistä hän sitten teki sovituksia kuorojen käyttöön. Nämä Sivorin uudenlaiset sovitukset olivat niin viehättäviä, että tunnemme vieläkin monia kokoelman lauluja. Tälläkin levyllä niitä on neljä: *Taivas on sininen ja valkoinen*, *Orvon huokaus* (”Täällä yksinäni laulelen”), *Ol’ kaunis kesäilta* ja *Niin minä neitonen sinulle laulan*.

Uuden vuosisadan säveltäjätallentajia edustaa tällä levyllä Toivo Kuula. Hän teki kuuluisan kansansävelmien keruumatkansa kotimaakuntaansa Etelä-Pohjanmaalle kesällä 1907. Tuloksena oli nelisensataa sävelmää, joista monet ovat tulleet tunnetuiksi sekä Kuulan itsensä että monien muiden sovituksina, ennen kaikkea osana Artturi Järviluoman *Pohjalaisia*-näytelmää ja Leevi Madetojan *Pohjalaisia*-oopperaa. *Niin kauan minä trampaan* kuuluu Kuulan tallennuksiin.

Tuonne taakse metsämaan tuli 1800-luvun lopulla tunnetuksi sotahistorioitsija G.A. Gripenbergin mieskuorosovituksena. *On neidolla punapaula* on suomenruotsalainen kansanlaulu Uudeltamaalta, jonka teki tunnetuksi Martin Wegeliuksen sekakuorosovitus. Suomennoksen teki toista sataa vuotta sitten P.J. Hannikainen.

Uudella vuosisadalla oli uudenlainen ilme. *Vilu* ("Hilu hilu hilu hilu kun tuli vilu") lienee tullut tutuksi kuplettilaulaja ja kanteleensoittaja Pasi Jääskeläisen ohjelmistosta, *Kalliolle kukkulalle* kuplettilaulaja Iivari Kainulaisen 1912 tekemästä äänilevystä.

Monet sukupolvet oppivat kansanlaulunsa kansakoulussa. Perisuomalaisina niillä oli koulujen laulukirjoissa merkittävä osa. 1900-luvun alussa koulujen laulunopetusta uudistanut Axel Törnudd meni vielä askelta pidemmälle. Hän halusi perustaa koko opetuksen kansansävelmille, mutta jotta oppilaat joutuisivat samalla tekemisiin parhaan suomalaisen runouden kanssa, hän *Koulun laulukirjassaan* 1913 merkitsi sävelmät laulettaviksi tunnetuimpien runoilijoiden runoilla. Niinpä litistä muistiinmerkitty rakkaudesta ja petoksesta kertova *Emman laulu* ("Muistatkos Emma illan sen") sai sanoikseen Valter Juvan runon Karjalan kunnailla. Lapualta muistiinmerkitty sävelmä sai taas runokseen V.A. Koskeniemen *On suuri sun rantas autius*.

Aina eivät laulujen tarinat ole yksinkertaisia. *Kotimaani omi Suomi* on ehkä amerikan-suomalaista perua, *Petetyt pojan laulu* ("Pohjolass' on kaunis Suomi, Suomi on mun synnyinmaa"). Nykyisen sävelmänsä ja runonsa laulu ehkä sai 1930-luvun lopulla, kun Martti Turusen johtama mieskuoro Ylioppilaskunnan Laulajat lähti Amerikan-kiertueelleen ja Turunen sovitti laulun kuorolle.

Tuntemiemme ja rakastamiemme kansansävelmien määrä lisääntyy kaiken aikaa. *Säkki-järven polkan* teki tutuksi hanuritaituri Viljo Vesterinen, alunperin viisikieliselä kanteleella soitettu *Konevitsan kirkonkellot* oli monille tuttu Paul Salmisen kantelesovituksena, mutta kaikkien tuntema klassikko siitä tuli vasta, kun Piirpauke levytti sen 1975. Senkin jälkeen arkistojen kätköistä on noussut yhä uusia suosikkeja eikä loppua ole näköpiirissä.

© **Heikki Laitinen** 2002

Sibelius-Akatemian kansanmusiikin professori

Finska folksånger

I tiotusen år – alltsedan inlandsisen började dra sig tillbaka och landet befolkades – har det sjungits i Finland. Runosången av *Kalevala*-typ uppstod för 2 000-3 000 år sedan och lever än idag, både i sin ursprungliga form och i otaliga arrangemang. För 300-400 år sedan började en ny sorts strofisk sång vinna terräng, med en större bredd i materialet både vad gäller musiken och ämnesvalet. Samtliga sånger på denna inspelning kommer ifrån den senare av dessa perioder.

I gamla tider var sången en grundläggande rättighet. Var och en var kompositör, poet och uttolkare. På så sätt växte sångerna fram i uttolkarnas eget språk och framfördes av en eller flera sångare utan ackompanjemang. Instrument började först användas för ett par hundra år sedan. Vissa sånger färdades från by till by i samband med att människor flyttade, och förändrades genom dessa förflyttningar i tid och rum: sådana förändringar är en del av folksångens innersta väsen. Andra var specifika för vissa platser och ibland även för vissa sångare. För flera sekler sedan började texterna (men inte melodierna) dyka upp i psalmböcker och samlingar, men den övervägande majoriteten fanns bara i sångarnas minnen.

Finska folksånger anses ofta vara melankoliska och mollstämda: en märklig uppfattning när man tänker på att de var avsedda att användas i livets alla skiften: från bröllop till begravningar, i glädje och i sorg, kärlek och vrede, lovsång och löje, hopp och förtvivlan, förflutet och framtid.

1840 publicerade Elias Lönnrot, skaparen av det finska nationaleposet *Kalevala*, en samling lyriska sånger med titeln *Kanteletar*. Denna inkluderade dessutom ett antal folksånger som han känt till sedan barndomsåren i södra Finland, bland andra *Läksin minä kesäyönä käymään* (*Jag gick mig ut i lunden en sommarkväll*) och *Kukkuu kukkuu* på denna CD. Lönnrot bidrog också med sånger till andra antologier och en sådan var *Minun kultani* (*Min älskade*). 1854 avreste en expedition från Helsingfors till Savolax och Karelen med syftet att samla in folksånger. Bland deltagarna fanns kompositören Karl Collan och studenterna Johan Filip von Schantz och Wilhelm Poppius. Som en följd av denna resa gavs framföranden i Helsingfors och fyra volymer med sånger (med piano-ackompanjemang) trycktes: *Valituista Suomalaisia Kansan-Lauluja* (*Finska folksånger i urval*). Under de följande åren engagerade sig många framstående finska kompositörer och musikperson-

ligheter i insamlandet och spridandet av folksånger, bland dem Ilmari Krohn, ”den finska musikvetenskapens fader”, vilken som 18-åring gjorde sin första insamlingsresa 1886. Denna process fortsatte in på 1900-talet.

Många generationer av finnar har lärt sig sina folksånger i skolan, men historien bakom musiken är inte alltid lika enkel. Ett exempel är *Kotimaani ompi Suomi* (*Finland, mitt fosterland*), som kan ha sitt ursprung bland finska utvandrare i USA och vars nuvarande form möjligtvis härrör från en amerikansk turné som Helsingfors Universitets Manskör gjorde under slutet av 1930-talet. De folksånger vi känner till och älskar växer hela tiden i antal. *Säkkijärven polkka* (*Polka från Säkkijärvi*) blev populär genom dragspelaren Viljo Vesterinen, medan *Konevitsan kirkonkellot* (*Kyrkklockorna i Konevitsa*), som ursprungligen spelades på kantele, först blev en klassiker i samband med en populär inspelning 1975. Nya favoriter dyker ständigt upp och kommer att fortsätta att göra så.

*Sammanfattning gjord efter en text av Heikki Laitinen (2002),
professor i folkmusik vid Sibelius Akademien*

Finnish Folk-songs

There has been singing in Finland for ten thousand years, ever since the ice started to melt and the country began to be inhabited. The *Kalevala*-style Runic singing originated two or three thousand years ago and still survives both in its original form and in numerous arrangements. Three or four hundred years ago a new kind of strophic music began to conquer the terrain, covering a wider range of musical and thematic material. All of the songs on this recording come from the last of these periods.

In ancient times, singing was a fundamental right as well as an essential characteristic. Everybody was a composer, poet and performer. The songs thus grew up in the performers' native language, and were presented by one or more singers without accompaniment. Accompaniment only started to be used a few hundred years ago. Some songs travelled from village to village as people moved about, and changed with the passage of time and distance; such transformations are part of the essence of the folk-song aesthetic. Some songs were specific not just to localities but also to individual performers. Several centuries ago, the texts (but not the melodies) started to appear in hymn books and broadsheets, but the vast majority remained only in the performers' memories.

Finnish folk-songs are often characterized as melancholy and dominated by minor keys. This is a strange idea when one bears in mind that they were intended for all of life's eventualities: from weddings to funerals, happiness to sorrow, love to anger, praise to derision, faith to despair, past to future.

In 1840 Elias Lönnrot, the creator of the Finnish national epic poem, the *Kalevala*, published a collection of lyric poetry called the *Kanteletar*, which also included a number of folk-songs that were familiar to him since his childhood in southern Finland, among them *Läksin minä kesäyönä käymään* (*I went out into the grove on a summer's night*) and *Kukkuu kukkuu* (*Cuckoo, cuckoo*) on this disc. Lönnrot also provided songs for inclusion in other anthologies, one such piece being *Minun kultani* (*My beloved*). In 1854 an expedition to gather folk-songs left Helsinki for the provinces of Savonia and Karelia; among the participants were the composer Karl Collan and the students Johan Filip von Schantz and Wilhelm Poppius; this trip resulted in performances in Helsinki and the publication of four volumes of songs with piano accompaniment: *Valituita Suomalaisia Kansan-Lauluja*

(*Selected Finnish Folk-songs*). During the years that followed, many eminent Finnish composers and musical figures were actively involved in the collection and dissimulation of folk-songs – among them Ilmari Krohn, ‘the father of Finnish musicology’, who made his first trip to gather songs as an eighteen-year-old student in 1886 – and this process continued in the twentieth century as well.

Many generations of Finns learned folk-songs at school, but the story behind the music is not always straightforward. For instance, *Kotimaani ompe Suomi* (*Finland, my homeland*) may have its roots among Finns living in the USA, and in its present form perhaps dates back to an American tour by the Helsinki University Male Voice Choir in the late 1930s. The number of folk-songs that we know and love is constantly growing. *Säkki-järven polkka* (*Säkkijärvi Polka*) was made popular by the accordion player Viljo Vesteninen, whilst *Konevitsan kirkonkellot* (*The church bells of Konevitsa*), originally played on the *kantele*, only attained classic status following the appearance of a popular recording in 1975. New favourites are constantly emerging, and will continue to do so.

Condensed and adapted from notes by Heikki Laitinen (2002)
Professor of Folk Music at the Sibelius Academy

Sinfonia Lahden ennakoluuloton ja kunnianhimoinen tavoite on tuottaa konserteillaan ja levytyksillään kuuliijoilleen elämyksiä ja tehdä samalla tunnetuksi mielenkiintoista, korkeatasoista musiikkia.

Vuosien mittainen tinkimätön työ kapellimestari Osmo Vänskän johdolla on nostanut Sinfonia Lahden yhdeksi Pohjoismaiden merkittävimmistä orkestereista. Sinfonia Lahden kotisali on Lahden puisessa Sibeliustalossa, joka otettiin käyttöön maaliskuussa 2000. Sen pääsali on akustiikaltaan maailman huippuluokkaa, mikä tukee orkesteria sen oman ainutlaatuisen soinnin kehittämisessä.

Tinkimättömyys ja ennakoluulottomuus ilmenee myös Sinfonia Lahden levytyksissä. Orkesteri on taltioinut tähänastisille yli 40 levyllään säveltäjämestari Jean Sibeliuksen musiikin lisäksi mm. kunniajäsenensä Joonas Kokkosen koko orkesterituotannon, mikä on ollut Suomen suurimpia levyhankkeita.

Sinfonia Lahti on saanut merkittäviä tunnustuksia Sibeliuksen musiikin levytyksistään: kaksi *Gramophone Award* -palkintoa (1991 ja 1996), *Grand Prix du Disquen* (1993) sekä kahdesti *Cannes Classical Awardin* (1997 ja 2001). Arvovaltainen *Gramophone*-julkaisu arvioi helmikuussa 2001 orkesterin levytyksen Sibeliuksen *kuudennesta sinfoniasta* parhaaksi teoksesta koskaan tehdyksi taltioinniksi. Useat levytykset on valittu myös ”Vuoden levyiksi” kansainvälisissä musiikkiarvosteluissa. Orkesteri sai 1992 ensimmäisen suomalaisen orkesterimusiikin kultalevyn Sibeliuksen *viulukonserton* alkuperäisversion ensilevytyksestä. Kultalevyn orkesteri on vastaanottanut myös *Finlandia – a Festival of Finnish Music* -levyistään, vuoden 1998 joululevyistään *Joulun Ihmemaa* sekä *Suomalainen virsi* -levyistä vuonna 2001.

Osmo Vänskä on toiminut orkesterin taiteellisena johtajana 1988 lähtien (päävierailija 1985-88). Sinfonia Lahti konsertoi vuosittain Helsingissä sekä useilla musiikkijuhlilla; se on vierailut mm. Pietarissa, Saksassa, Ranskassa, Ruotsissa sekä Japanissa ja New Yorkissa.

Osmo Vänskä

Osmo Vänskä (s. 1953) on viime vuosien aikana noussut kansainvälisesti merkittävimpien kapellimestareiden joukkoon.

Sinfonia Lahden taiteellisenä johtajana Osmo Vänskä on tehnyt määrätietoista ja tavoitteellista työtä vuodesta 1988 lähtien. Yhteistyö kapellimestarin ja orkesterin välillä on tehnyt Sinfonia Lahdesta kansainvälisen tason tekijän, jonka tunnusmerkkinä on innostunut ja motivoitunut työskentely sekä ainutlaatuinen sointi. Vänskä on ollut vuosina 1996-2002 myös BBC:n Skottilaisen sinfoniaorkesterin ylikapellimestari. Hän on niin ikään toiminut myös Tapiola Sinfoniettan sekä Islannin sinfoniaorkesterin taiteellisenä johtajana. Vuonna 2003 Osmo Vänskä aloittaa Yhdysvaltojen parhaimpiin kuuluvan Minnesotan orkesterin taiteellisenä johtajana.

Osmo Vänskä on tehnyt yli 50 levytystä, joiden joukossa on muun muassa runsaasti palkittuja Sibeliuksen levytyksiä Sinfonia Lahden kanssa BIS-levymerkille.

Osmo Vänskä suoritti kapellimestarin tutkinnon Sibelius-Akatemiassa 1979. Hänen kansainvälinen uransa käynnistyi Ranskassa Besançonin kansainvälisen kapellimestarikilpailun voiton myötä vuonna 1982. Vänskä on kuluneen vuosikymmenen aikana johtanut kaikkialla Euroopassa sekä Japanissa, Yhdysvalloissa ja Australiassa. Muusikonuransa hän aloitti klarinetistina. Vänskä palkittiin Pro Finlandia -mitalilla vuonna 2000 ja vuonna 2001 Glasgow'n yliopisto nimitti hänet musiikin kunniatohtoriksi.

Toukokuussa 2002 Osmo Vänskälle myönnettiin Britannian arvostetuin musiikkipalkinto, Royal Philharmonic Society Music Award tunnustuksena hänen ansioistaan Sibeliuksen ja Nielsenin musiikin tulkkina.

Levyn sovittajat

Osmo Vänskä (s. 1953)

(Katso sivu 14)

Herman Rechberger (s. 1947)

on opiskellut grafiikkaa ja kitaransoittoa Linzissä, Zürichissä sekä Brysselissä. Hän on asunut Suomessa vuodesta 1970 lähtien ja saanut Suomen kansalaisuuden 1974. Hän opiskeli sävellystä Sibelius-Akatemiassa, opettajanaan Aulis Sallinen, ja soitti nokkahuilua Olli Ruottisen sekä oboeta Asser Sipilän johdolla. Elektronista musiikkia Rechberger on opiskellut Osmo Lindemanin oppilaana.

Rechberger on soittanut nykymusiikkia nokkahuilulla monessa maassa. Hän toimii myös Köyhät Ritarit -nimisen vanhan musiikin lauluyhtyeen jäsenenä. Rechberger on työskennellyt YLE:n uuden musiikin tuottajana. Hänet tunnetaan myös säveltäjänä ja sovittajana.

Jarkko Kiiski (s.1966),

Lahden musiikkiluokkien kasvatti, kirjoitti ylioppilaaksi Tiirismaan musiikkipainotteisesta lukiosta vuonna -85, jonka jälkeen aloitti opiskelut Sibelius-Akatemian musiikkikasvatusosastolla pääaineenaan lyömäsoittimet. Jarkko Kiiski on sovittanut runsaasti musiikkia erilaisille kokoonpanoille ja tehnyt pitkään yhteistyötä Sinfonia Lahden kanssa, mm. *Joulun Ihmemaa* -levyllä on hänen useita sovituksiaan.

Kiiski toimii tällä hetkellä tuntiopettajana Päijät-Hämeen konservatoriossa ja Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksella.

Harri Ahmas (s. 1957)

on tunnettu sekä säveltäjänä että fagotistina. Tällä hetkellä hän toimii Lahden kaupunginorkesterin soolofagotistina. Säveltämistä hän on opiskellut Sibelius-Akatemiassa Einar Englundin ja Einojuhani Rautavaaran johdolla. Ahmoksen tähänastinen tuotanto sisältää teoksia sinfonia- ja puhallinorkesterille, mm. sinfonian, kolme konserttoa, kamarioopperan *Sydänvirrat* sekä paljon kamarimusiikkia eri kokoonpanoille.

Kari Tikka (s. 1946)

on suorittanut oboensoiton ja orkesterinjohton diplomit Sibelius-Akatemiassa. Sävellystä hän on opiskellut Joonas Kokkosen ja Einojuhani Rautavaaran johdolla.

Tikka on toiminut kapellimestarina Radion Sinfoniaorkesterissa sekä Suomen Kansallisoopperassa, jossa hänen yli 30 vuotta kestänyt kapellimestariuransa jatkuu edelleen. Lisäksi hän on johtanut runsaasti Tukholman Kuninkaallisessa Oopperassa, toiminut Sinfoniaorkesteri Vivon taiteellisena johtajana sekä vieraillut Pohjoismaissa, Keski-Euroopassa, USA:ssa ja Venäjällä. Tikan merkittävimpiä sävellyksiä ovat oopperat *Frieda* (1995) ja *Luther* (2000), jota on esitetty sekä Suomessa että USA:ssa. Tikan tunnetuin laulu on *Armolaulu*, joka on käännetty 10 kielelle.

Juhani Raiskinen (s. 1937)

valmistui pianistiksi Sibelius-Akatemiasta ja voitti Maj Lind -pianokilpailun 1963. Raiskinen on toiminut kapellimestarina Tampereen Teatterissa, Tampereen kaupunginorkesterissa sekä Tampereen Työväen Teatterissa. Raiskisen elämäntyö korostuu oopperatoiminnassa; Suomen Kansallisoopperan pääjohtajana hän vaikutti kymmenen vuoden ajan erityisesti uusien suomalaisten oopperoiden esille tuomiseen myös kansainvälisesti. Raiskinen on toiminut Göteborgin Oopperakorkeakoulussa musiikillisen näyttämöilmaisun professorina sekä myös johtanut Göteborgin oopperaa.

Olli-Pekka Martikainen (s. 1971)

Olli-Pekka Martikainen on toiminut vuodesta 1994 Lahden kaupunginorkesterin lyömäsoitinten äänenjohtajana. Musiikin maisteriksi hän on valmistunut Sibelius-Akatemiasta, missä hän nykyään valmistelee taiteellista jatkotutkintoa sekä opettaa lyömäsoitintensoittoa. Suurten orkesteriteosten rinnalla kamarimusiikki on lähellä hänen sydäntään.

Pohjois-Karjalasta kotoisin oleva Martikainen sovittaa ja säveltää satunnaisesti. Luonto ja luontoon liittyvät harrastukset toimivat usein inspiraation lähteenä, josta muutama pisara silloin tällöin päätyy nuottipaperille asti.

1 Säkkijärven polkka

On kauniina muistona Karjalan maa,
mutta vieläkin syömmessä soinnahtaa,
kun soittajan sormista kuulla saa
Säkkijärven polkkaa!

Se polkka taas menneitä mieleen tuo
ja se outoa kaipuuta rintaan luo.
Hei, soittaja, haitarin soida suo
Säkkijärven polkkaa!

Nuoren ja vanhan se tanssiin vie,
ei sille polkalle vertaa lie.
Sen kanssa on vaikka mieron tie,
Säkkijärven polkkaa!
Siinä on liplatus laineitten,
siinä on huojuunta honkien.
Karjala soi, kaikki tietää sen,
Säkkijärven polkkaa!

Tule, tule, tyttö, nyt kanssani tanssiin,
kun polkka niin herkästi helkähtää!
Hoi! Hepo surkoon ja hammasta purkoon,
kun sillä on ihmeesti suurempi pää!
Tule, tule, tyttö, nyt kanssani tanssiin,
niin meillä on riemu ja suvinen sää!
Säkkijärvi se meiltä on pois,
mutta jäi toki sentään polkka!

Kun rakkaimmat rannat on jääneet taa,
niin vieraissa kulkija lohdun saa,
kun kuuntelee soittoa kaihoisaa –
Säkkijärven polkkaa!

Se polkka on vain, mutta sellainen,
että tielle se johtavi muistojen.
On sointuna Karjalan kaunoisen
Säkkijärven polkka!

San. Reino Helismaa

2 Karjalan kunnailla

Jo Karjalan kunnailla lehtii puu,
jo Karjalan koivikot tuuhettuu,
käki kukkuu siellä ja kevät on;
vie sinne mun kaiho pohjaton.

Ma tunnen vaaras ja vuoristovyös
ja kaskies sauhut ja uinuvat yös
ja synkkäin metsies aarniopout
ja siintävät salmes ja vuonojes suut.

Siell' usein matkani määrätöin
läpi metsien kulki ja närekköin,
minä seisoin vaaroilla paljain päin,
missä Karjalan kauniin eessäin näin.

San. Valter Juva

3 Seitsemän miehen voima

*Toukolan poikien pilkkalaulu Jukolan
veljeksistä*

Kiljukoon nyt kaikkein kaula,
koska mielin virren laulaa
voimasta seitsemän miehen,
voimasta seitsemän miehen.

Tähtiä kuin Otavassa
poikia on Jukolassa,
laiskan pulskeita jallii,
laiskan pulskeita jallii.

Juho pauhaa, pirtti roikaa,
hän on talon aika poika,
ankara ”Poika Jussi”,
ankara ”Poika Jussi”.

Tuomas seisoo niin kuin tammi,
koska saarnaa Aaprahammi,
Jukolan Salomon suuri,
Jukolan Salomon suuri.

Simeoni, liuhuparta,
valittaa se ”ihmisparha,
syntinen, saatana kurja,
syntinen, saatana kurja.”

Simeoni herneet keittää,
Timo sekaan rasvat heittää,
patahan kuohuvaan sylkee,
patahan kuohuvaan sylkee.

Lauri poika metsässä’ häärii,
katselevi puita väärii,
mäyränä nummia tonkii,
mäyränä nummia tonkii.

Viimein tulee hännänhuippu
pikku-Eero, liukas luikku,
Jukolan tiuskea rakki,
Jukolan tiuskea rakki.

Siinä omi veljessarja,
jalo niin kuin sonnikarja,
voimalla seitsemän miehen,
voimalla seitsemän miehen.

San. Aleksis Kivi

[4] Taivas on sininen ja valkoinen

Taivas on sininen ja valkoinen
ja tähtösiä täynnä,
niin on mun nuori sydämeni
ajatuksia täynnä.

Enkä mä muille ilmoita
mun sydänsurujani,
synkkä metsä ja kirkas taivas
ne tuntevat surujani.

[5] Kalliolle, kukkulalle

Kalliolle, kukkulalle
rakennan minä majani.
Tule, tule poika nuori
jakamaan se mun kanssani.
Jollen minä sinua saa
niin lähden täältä kauas pois,
muille maille vierahille
etten sua nähdä vois.

[6] Niin kauan minä tramppaan

Niin kauan minä tramppaan
tämän kylän raittia,
kun kenkäni pohjat kestää.
Rakastelen ketä minä tahron,
ja ämmät ei voi estää.

Kun on liinukkavarsa,
nappulirattahat
ja itte pirän suittista kiinni.
Kun vertaastansa rakastaa,
ei trenkää olla fiini.

[7] Tuonne taakse metsämaan

Tuonne taakse metsämaan sydämeni halaa,
siell' on mieli ainiaan,
sinne toivon salaa.
Siellä metsämökissä on kaunis kultaseni.
Siellä metsämökissä on kaunis kultaseni.

Vaikka polku pitkä on,
kivinen ja kaita,
korpi kolkko, valoton,
ei se mitään haita.
Kullan muoto muistossa
on tiekin hauska aivan,
kullan ääntä kuullessa
jo unhoittaapi vaivan.

Kansanruno, 2. säk. Reinhold Roine

[8] On neidolla punapaula

On neidolla punapaula,
kun tanssihin käy,
käs'vartehen kultansa
solmii hän sen.

Miks' niin lujalle sä solmit
oi armahani,
vai luuletko
että mä karkajan pois?

Enhän toki poies karkaa
oi armahani.
Emme erkane
ennen kuin kuolemassa.

On neidolla punapaula
kun tanssihin käy.
Käs'vartehen kultansa
solmii hän sen.

[9] a) Orvon huokaus (Tääll' yksinäni laulelen)

Tääll' yksinäni laulelen,
kun ilta tullut on;
nyt päivän työt jo loppuneet,
ja pääsen lepoon.

Mä olen niinkuin lintunen,
joka metsässä visertää,
ei ole mulla turvaa,
eik' yhtään ystävää.

Lennä, lennä lintuseni,
lennä ylös pilvihin,
vie hartaat huokaukseni
luo Luojan taivaihin.

b) On suuri sun rantas autius

On suuri sun rantas autius,
sitä sentään ikävöin:–
miten villisorsan valitus
soi kaislikossa öin...

Joku yksinäinen, eksynyt,
joka vilua vaikeroi,
jok' on kaislikossa kierrellyt
eik' emoa löytää voi.

Sun harmajata aaltoas
olen katsonut kyönelein:
ens surunsa itkenyt rannallas
mun on oma nuoruutein.

On syvään sun kuvasi painunut
ja sitä ikävöin.
Olen villisorsaa kuunnellut
ma siellä monin öin...

San. V.A. Koskenniemi

[10] Ol' kaunis kesäilta

Ol' kaunis kesäilta,
kun laaksossa kävelin.
Siell' kohtasin mä neidon,
jot' aina muistelen.

Hän kantelo soitti
ja laulun lauleli.
Se tunteeni voitti
ja heltyi syömmeni.

[11] a) Kullan ylistys (Minun kultani kaunis on)

Minun kultani kaunis on,
vaikk' on kaitaluinen.
Hei luulia illalla,
vaikk' on kaitaluinen.

Silmät sillä on siniset,
vaikk' on kieronlaiset.
Hei luulia illalla,
vaikk' on kieronlaiset.

Suu on sillä supukka,
vaikk' on toista syltä.
Hei luulia illalla,
vaikk' on toista syltä.

b) Yksi ruusu on kasvanut laaksossa

Yksi ruusu on kasvanut laaksossa,
ja se kauniisti kukoistaa.
Yksi kulkijapoika on nähnyt sen
eikä voi sitä unhoittaa.

Ja hän olisi kyllä sen poiminut
ja sen painanut povelleen.
Mutta köyhänä ei ole tohtinut,
vaan on jättänyt paikoilleen.

San. Kaarle Krohn

c) Hilu, hilu (Vilu)

Silikistä sametista nirunarukengät
oli entisellä heilallani.

Ja enkä mä häntä riannut
kun iliman pilkallani!

Hilu, hilu, hilu, hilu kun tuli vilu
tuolla kynttilän valakialla.
Vaikka heila istui polvella
keinustuolissa kammarin lattialla.

Puoleksi palanut se kynttilä oli,
mutta toinen puoli paloi vielä.
Puoleksi sammunut rakkaus mull' oli,
hällä se roihusi vielä!

d) Läksin minä kesäyönä käymään

Läksin minä kesäyönä käymään
siihen laaksohon kussa kuuntelin päivää,
kussa lintuset laulaa,
metsäkanatkin ne pauhaa
ja mun sydämeni etsii lepoa ja rauhaa.

Katsoin minä alas vetten puoleen:
näin rannalla tytön ihanan ja nuoren
joka istui ja itki,
katsoi aaltoja pitkin
ja hän oli surullinen joka hetki.

☐ Kotimaani onmpi Suomi

Kotimaani onmpi Suomi,
Suomi armas synnyinmaa.
Siellä valkolatvatuomi
ahon laittaa reunustaa.

Siellä ensi kerran kuulin
lintuin laulun lehdossa.
Siellä äiti hymyhuilin
tuuditti mua kehdoissa.

Siellä myöskin ensi kerran
lempi syttyi sydämiin.
Liekö ollut tahto Herran,
kun se päättyi kyyneliin.

Ahon laidat armahimmat
mansikoista punertuu.
Siell' on niityt viljavimmat,
siellä kirkkahampi kuu.

Siellä taaton askelissa
piennä juosta piipersin.
Siell' on turva tuttavissa,
riemu siellä rikkahin.

Siellä kuljin paimenessa,
löysin runsaat marjamaat.
Käkikullan kukkuessa
laskin vuodet onnekkait.

Siellä synnyin, sinne mieli
palaa mailta maailman.
Taaton maa ja maammon kieli,
kuinka teitä rakastan.

13 Kaipaus **(En voi sua unhoittaa poies)**

En voi sua unhoittaa poies,
vaikk' en ikänäin sua saa.
Sä sydämessäni olet
ikuisessa muistossa.
Jos arvossa mä oisin
ja rikkahitten rinnalla,
niin totta varmaan voisi
viel' onnenikin kukoistaa.

14 Kukkuu kukkuu

Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu,
Saimaan rannalla ruikuttaa.
Ei ole ruuhta rannalla,
joka minun kultani kannattaa.

16 Kotomaamme **(Täällä Pohjantähden alla)**

Täällä Pohjantähden alla
on nyt kotomaamme,
mutta tähtein tuolla puolen
toisen kodon saamme.

Täällä on kuin kukkasella
aika lyhyt meillä,
siellä ilo loppumaton
niin kuin enkeleillä.

Täällä sydän huokailee
ja itku silmän täyttää,
siellä sydän iloitsee
ja silmä riemun näyttää.

Sinne toivon siivillä
jo sydän pieni lennä!
Siellä kun on kotomaani,
sinne tahdon mennä.

San. Johan Fredrik Granlund

16 Niin minä neitonen sinulle laulan

Niin minä neitonen sinulle laulan,
kuin omalle kullalleni.
Jos olis valta niinkuin on mieli,
niin ottaisin omakseni

Kullallein minä laulelen
ja kellekkäs sitten muille!
En minä laula kallioille,
enkä metsän puille.

17 Konevitsan kirkonkellot **(instrumentaalinen)**

Sinfonia Lahden levytykset

(MEL = maailmanensilevytykset):

BIS-CD-345: **Bernhard Henrik Crusell:**

Kolme klarinetikkonserttoa

Osmo Vänskä, kapellimestari; Karl Leister, klarinetti

BIS-CD-396: **Kalevi Aho:**

Sinfonia nro 1 (MEL); **Hiljaisuus** (MEL);

Viulukonsertto (MEL)

Osmo Vänskä, kapellimestari; Manfred Gräsbeck, viulu

BIS-CD-468: **Joonas Kokkonen:**

(Orkesterituotannon kokonaislevytys I)

Sinfonia luonnoksia (MEL); **Sellokonsertto;**

Sinfonia nro 4

Osmo Vänskä, kapellimestari; Torleif Thedéen, sello

Vuoden levy 1990 (Helsingin Sanomat)

BIS-CD-485: **Joonas Kokkonen** (II):

Musiikkia jousiorkesterille; Lintujen tuonela (MEL);

Sinfonia nro 1 (MEL)

Ulf Söderblom, kapellimestari; Monica Groop, mezzosopraano

BIS-CD-498: **Joonas Kokkonen** (III):

Inauguratio (MEL);

Interludeja oopperasta Viimeiset kiusaukset (MEL);

Erekhteion (MEL); **Sinfonia nro 2**

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-500: **Jean Sibelius:**

Viulukonsertto, op. 47 (alkuperäisversio, MEL);

Viulukonsertto, op. 47 (lopullinen versio)

Osmo Vänskä, kapellimestari; Leonidas Kavakos, viulu

Gramophone Award (Englanti), 1991

Vuoden levyt 1991 (Helsingin Sanomat)

Ensimmäinen orkesterimusiikin Kultalevy 25.000 kappaleen myynnistä Suomessa (8.12.1992)

BIS-CD-508: **Joonas Kokkonen** (IV):

Opus sonorum (MEL); **Requiem; Sinfonia nro 3**

Ulf Söderblom, kapellimestari

"Die Perfekte", kuukauden levy (Stereoplay 6/92, Saksa)

Vuoden levyt (Stereoplay 12/92, Saksa)

BIS-CD-520: **"Matti Salminen, bass"**

(Ooppera-arioloita, säveltäjät van Beethoven,

Mozart, Puccini, Rossini, Richard Strauss,

Tšaikovski, Verdi, Wagner)

Eri Klas, kapellimestari; Matti Salminen, basso

BIS-CD-528: **Joonas Kokkonen** (V):

...durch einen Spiegel...*; **Sinfonia da camera;**

Il paesaggio (MEL); **Puhallinkvintetto**

*Ulf Söderblom ja Osmo Vänskä, kapellimestarit;

Sinfonia Lahti -puhallinkvintetti

BIS-CD-575: "Finlandia – a Festival of Finnish Music"

Maamme-laulu (Robert Kajanusin ork. sov. MEL);

Porilaisten marssi (Robert Kajanusin ork. sov. MEL);

Jean Sibelius: Finlandia, op. 26; Sarja viululle ja jousiorkesterille op. 117 (MEL)*;

Väinö Raitio: Joutsenet; **Felix Krohn:** Odalisque (MEL);

Uuno Klami: Pyöriäijä (MEL);

Einar Englund: Valkoinen peura (MEL);

Einojuhani Rautavaara: Cantus arcticus, op. 61

Osmo Vänskä, kapellimestari; *Dong-Suk Kang, viulu

Kultalevy 25.000 kappaaleen myynnistä Suomessa 9/1998

BIS-CD-581: Jean Sibelius:

Musiikki Shakespearen näytelmään Myrsky, op. 109; kokonaislevytys (MEL)

Osmo Vänskä, kapellimestari

Grand Prix du Disque 1993 (Académie Charles Cros, Pariisi)
Vuoden levyt 1992 (Helsingin Sanomat)

BIS-CD-646: Kalevi Aho:

Sinfonia nro 8 (MEL); Pergamon (MEL)

Osmo Vänskä, kapellimestari; Hans-Ola Ericsson, urut
Vuoden levyt 1994 (Helsingin Sanomat)

BIS-CD-656: Uuno Klami:

Lemminkäisen seikkailut saareissa (MEL);

Laulu Kuujärvestä; Sarjat 1 & 2 baletista "Pyörteitä"

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-676: Uuno Klami:

Nummisuutarit-alkusoitto;

Teema ja seitsemän muunnelmaa; Kalevala-sarja, op. 23

Osmo Vänskä, kapellimestari; Jan-Erik Gustafsson, sello

BIS-CD-687: Dances with the Winds – Huilukonsertto:

Einojuhani Rautavaara: Dances with the Winds

Leonid Bashmakov: Impressioni marine

Aulis Sallinen: Chamber Music II

Tauno Marttinen: Concerto espagnole

Osmo Vänskä, kapellimestari; Petri Alanko, huilu

Vuoden levyt 1996 (Helsingin Sanomat)

BIS-CD-696: Uuno Klami:

Pyörteitä, 1. näytös; Viulukonsertto, op. 32;

Suomenlinna, op. 30

Osmo Vänskä, kapellimestari; Jennifer Koh, viulu

BIS-CD-701: Tauno Marttinen:

Sinfonia nro 1, op. 2; Viulukonsertto, op. 13;

Sinfonia nro 8, op. 224

Osmo Vänskä, kapellimestari; Pekka Kauppinen, viulu

BIS-CD-706: Kalevi Aho:

Sinfonia nro 9; Sellokonsertto

Osmo Vänskä, kapellimestari;

Christian Lindberg, pasuuna; Gary Hoffman, sello

BIS-CD-735: Jean Sibelius:

Jokamies, op. 83 (MEL);

Belsazarin pidot op. 51 (alkuperäisversio, MEL);

Kreivittären muotokuva

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-800: Jean Sibelius:

Sinfonia nro 5, op. 82 (alkuperäisversio 1915, MEL);

Satu, op. 9 (alkuperäisversio 1892, MEL)

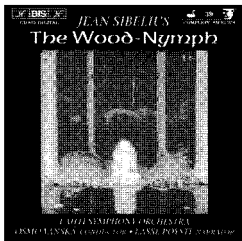
Osmo Vänskä, kapellimestari

Gramophone Award (Englanti) 1996

Cannes Classical Award 1997

Vuoden levyt 1996 (Helsingin Sanomat)

Classic CD Awards 1997 (Classic CD)

BIS-CD-815: Jean Sibelius:

Metsänhaltija, Sinfoninen runo ja melodraama, op. 15 (MEL)

Joutsikki (alkuperäisversio, MEL); **Yksinäinen latu**

Osmo Vänskä, kapellimestari; Lasse Pöysti, kertoja

Cannes Classical Award 1997

Vuoden levyt 1996 (Helsingin Sanomat)

BIS-CD-828: **Lindberg plays Sandström**

Jan Sandström:

Emperor's Chant; Don Quixote; Wahlberg Variations;

A Short Ride on a Motorbike

Osmo Vänskä, kapellimestari; Christian Lindberg, pasuuna

BIS-CD-856: **Kalevi Aho:**

Syvien vesien juhla; Sinfonia nro 10

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-861: **Jean Sibelius:**

Sinfonia nro 1, op. 39; Sinfonia nro 4, op. 63

Osmo Vänskä, kapellimestari

Vuoden levy 1997 (The Sunday Times)

Critic's Choice 1998 (Gramophone)

BIS-CD-862: **Jean Sibelius:**

Sinfonia nro 2, op. 43; Sinfonia nro 3, op. 52

Osmo Vänskä, kapellimestari

Editor's Choice (Gramophone Awards Issue 1997)

BIS-CD-863: **Jean Sibelius:**

Sinfonia nro 5, op. 82 (alkuperäisversio 1915);

Sinfonia nro 5, op. 82 (lopullinen versio 1919)

Osmo Vänskä, kapellimestari

Vuoden levy 1997 (The Sunday Times)

BIS-CD-864: **Jean Sibelius:**

Sinfonia nro 6, op. 104; Sinfonia nro 7, op. 105;

Tapiola, op. 112

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-915: **Jean Sibelius:**

Karelia (MEL)

Karelia-musiikin rekonstruoinut ja täydentänyt Kalevi Aho;

Kuolema, op. 44 (alkuperäisversio, MEL);

Valse triste, op. 44 nro 1

Osmo Vänskä, kapellimestari

Paras CD 1997 (The Times)

BIS-CD-918: **Jean Sibelius:**

Karelia-sarja, op. 11 (alkuperäisversio 1893);

Kuningas Kristian II, op. 27 (MEL)

(Täydellisen käsikirjoituspartituurin 1898 ensilevytyys);

Pelléas ja Mélisande, op. 46 (MEL)

(Täydellisen käsikirjoituspartituurin 1905 ensilevytyys)

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-936: **Kalevi Aho:**

Sinfonia nro 2; Sinfonia nro 7 "Hyönteissinfonia"

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-947: **Joulun Ihmemaa**

Joulusävelmiä (säveltäjät Vogler, Sibelius, Kotilainen,

Kiiski, Bernard, Kokkonen, Anderson, Sonninen,

Maasalo, Halonen, Gruber, Turunen, Vänskä, Prætorius)

Osmo Vänskä, kapellimestari

Lahden musiikkiluokkien edustuskouoro Laulupuu

Kultalevy 20.000 kappaaleen myynnistä Suomessa 11/1998

BIS-CD-999: **Niccolò Paganini:**

Johdanto ja muunnelmat temasta

"Nel cor più non mi sento";

La Campanella viululle ja pianolle, op. 7;

Cantabile viululle ja pianolle;

Mooses-fantasia viululle ja pianolle;

Viulukonsertto nro 1, op. 6;

Osmo Vänskä, kapellimestari; Ilja Gringolts, viulu

Irina Rjumina, piano

BIS-CD-1015: **Jean Sibelius:**

Lemminkäis-sarja, op. 22

sisältäen osista 1 & 4 alkuperäisversiot (MEL)

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-1038: **Einojuhani Rautavaara:**

Sinfonia nro 7, "Angel of Light";

Dances with the Winds, op. 69; Cantus arcticus, op. 61

Osmo Vänskä, kapellimestari; Petri Alanko, huilu

BIS-CD-1066: **Kalevi Aho:**

Kiinalaisia lauluja; Sinfonia nro 4

Osmo Vänskä, kapellimestari; Tiina Vahevaara, sopraano

BIS-CD-1115: **Finland Awakes**

Jean Sibelius:

Musiikkia Sanomalehdistön päivien juhlanäytäntöön;

Islossningen i Uleå älv, op. 30;

Laulu Lemminkäiselle, op. 31 nro 1;

Har du mod?, op. 31 nro 2;

Ateenalaisten laulu, op. 31 nro 3;

Suomi herää

Osmo Vänskä, kapellimestari; Ylioppilaskunnan Laulajat

BIS-CD-1149: **Suomalainen Virsi**

Osmo Vänskä, kapellimestari

Kultalevy 15.000 kappaleen myynnistä Suomessa 12/2001

BIS-CD-1193/1194 (2 CD): **Erkki Melartin:**

Aino-ooppera

Ulf Söderblom, kapellimestari

BIS-CD-1215: **Jean Sibelius:**

Kullervo, op. 7

Osmo Vänskä, kapellimestari; Lilli Paasikivi, mezzosopraano;

Raimo Laukka, baritoni; Ylioppilaskunnan Laulajat

BIS-CD-1225: **Jean Sibelius:**

Satu, op. 9; Dryadi, op. 45 nro 1;

Tanssi-intermezzo, op. 45 nro 2; Pohjolan tytär, op. 49;

Öinen ratsastus ja auringonnousu, op. 55;

Bardi, op. 64; Aallottaret, op. 73

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-CD-1349: **Suomalainen Virsi 2**

Osmo Vänskä, kapellimestari

BIS-NL-CD-5015: **Music!**

Osmo Vänskä, kapellimestari; Jaakko Kuusisto, viulu;

Pekka Kuusisto, viulu; Trio Töykeät

BIS-CD-1125: **Sibelius – Lahti – Vänskä**

Jean Sibelius:

Finlandia, op. 26;

Tuonelan joutsen Lemminkäis-sarjasta, op. 22;

Kevätlaulu, op. 16;

Alla-Marcia Karelia-sarjasta, op. 11;

Kreivittären muotokuva;

Antonio, tanssikohtaus Myrskystä op. 109;

Sarja viululle ja orkesterille, op. 117*;

Valse triste, op. 44 nro 1;

Pelléas ja Mélisande, op. 46;

Tapiola, op. 112

Osmo Vänskä, kapellimestari; *Dong-Suk Kang, viulu

Lahden kaupunginorkesterin levyjä ovat tukeneet myös:

Lahden kaupunki,

Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus ESEK,

Luovan säveltaiteen edistämissäätiö LUSES,

Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto TEOSTO ry.,

Suomen Kulttuurirahasto ja Opetusministeriö

The Lahti Symphony Orchestra's recordings have also been supported by:

The City of Lahti

The Performing Music Promotion Centre (ESEK)

The Foundation for the Promotion of Finnish Music (LUSES)

The Finnish Composers' International Copyright Bureau

The Finnish Cultural Foundation

The Ministry of Education

BIS-CD-1286/1288: Jean Sibelius (1865-1957)

The Complete Symphonies

Osmo Vänskä, kapellimestari

Lahjapakkaus sisältää BIS-CD-861, 862, 863 ja 864

Recording data: August 2002 at the Sibelius Hall, Lahti, Finland
Balance engineer/Tonmeister: Rita Hermeyer
Neumann microphones; Studer Mic AD19 microphone pre-amplifier; Yamaha O2R mixer;
Genex GX 8000 MOD recorder; Stax headphones

Producer: Jens Braun

Digital editing: Michael Silberhorn
Cover texts: © Heikki Laitinen 2002 and Sinfonia Lahti
English translation: Andrew Barnett
Swedish translation: Leif Hasselgren

Front cover painting: Eero Järnefelt, *Pyykkiranta*, 1889, private collection. Photo: Seppo Hilppo, Helsinki
Photographs of the orchestra and Osmo Vänskä: Eastpress Oy/Seppo J.J. Sirkka, Porvoo, Finland
Other photographs: Maarit Kytöharju/MIC (Herman Rechberger); Soile Siltanen (Harri Ahmas)
Front cover design: Oy Fg-Naxos Ab/Jan Vaaka
Booklet preparation: Oy Fg-Naxos Ab/Rauno Liukkunen
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd., Saltdean, Brighton, England
Colour origination: Markprint Oy, Lahti, Finland

BIS CDs can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, S-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30 • Fax: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 40

e-mail: info@bis.se • Website: www.bis.se

© & © 2002, BIS Records AB, Åkersberga.

Under perioden 2002-2005 erhåller BIS Records AB stöd till sin verksamhet från Statens kulturråd.

**The Lahti Symphony Orchestra
is supported in this recording project
by the Finnish Performing Music
Promotion Centre (ESEK)**

Lahten kaupunginorkesteri
Lahti Symphony Orchestra

Sinfonia Lahti

Taiteellinen johtaja / Artistic director: Osmo Vänskä

*Säveltäjät / Composers: Joonas Kokkonen (1921-1996), kunniajäsen / honorary member
Kalevi Aho, Lahten kaupunginorkesterin nimikkosäveltäjä / composer-in-residence*

Intendentti / General manager: Tuomas Kinberg

*Osoite / Address: Lahten kaupunginorkesteri, Sibeliustalo, 15140 Lahti
www.lahti.fi/symphony*

